

Petitia vera aneb pravota radost

PROSINEC 2018

Uvnitř naleznete:

- Poslání Třetího františkánského řádu
- Okénko otázek a odpovědí
- Služebník věrný Jan Dobrovolský

„Slova, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni je přijali a vpravdě uvěřili, že jsem vyšel od Tebe, a poznali, že jsi mě poslal.“

Řehole SFŘ - Předmluva - O těch, kteří konají pokání

Poslání Třetího františkánského řádu (6)

Poslední zbraní, kterou apoštol Pavel vkládá do rukou obráncům evangelia je slovo Boží – slovo, které přirovnává k meči (Ef VI, 17). Když pojednáváme o této zbraní, je třeba říct, že synové a dcery třetího řádu mají umět rozeznat, oč jde a zručně ji použít ve prospěch evangelia.

Apoštol Pavel ji popisuje takto: „Živé a činné je slovo Boží, ostřejší než každý dvousečný meč – proniká do srdce, odhaluje skryté záměry, nic před ním nezůstává skryté“ (Žid 4, 12). Toto slovo Boží je tak silné a účinné, ba vševědoucí a všemohoucí, nemůže být ničím jiným než Podstatným Slovem Mysli Boha Otce, které se stalo viditelným v tajemství vtělení, tj. Slovem Božím, které se stalo člověkem. Abychom ale lépe poznali úmysly apoštola, musíme si připomenout, co učí ono společenství křesťanů čerstvě obrácených ze židovství. „Ježíš Kristus byl včera – praví – je dnes a bude na věky věků“ (Žid VIII, 8).

Apoštolova slova takto komentuje andělský svatý Tomáš: „Tak jako náš Pán Ježíš Kristus během svého smrtelného života vykonával spolu se svými apoštoly úřad dobrého Pastýře, tak i dnes, když žije nesmrtelný život a sedí po pravici Otce, vykonává a bude vykonávat až do konce časů se všemi svými věrnými úřad milujícího Pastýře.“ Toto je jinými slovy ona pravda, kterou jsme se učili už jako děti, že totiž neviditelnou hlavou církve je Kristus, hlava a kníže všech pastýřů, jak ho nazývá apoštol Petr (1 Petr V, 4). A toto chtějí říci slova Vykupitele apoštolům, když jim odebral svou viditelnou přítomnost: „Já budu s vámi až do skonání světa“ (Mt XXVIII, 20). A tak aniž by Ho některý z našich smyslů mohl zachytit, přesto mezi námi žije a promlouvá: žije ve svaté eucharistii a v oběti mše svaté; žije a promlouvá ve stálém učitelském úřadu své církve. Tedy Božský Vykupitel mohl vpravdě říct svým apoštolům a jejich nástupcům: „Kdo poslouchá vás, poslouchá Mě, a kdo pohrdá vámi, pohrdá Mnou (Lk X, 16). Opřeny o tuto pravdu, říkával apoštol Pavel: „Jsme vyslanci Kristovi a je to opravdu On, který vás naším prostřednictvím povzbuzuje i napomíná“.

A je dobře známo všem, a vyplývá to z řečeného, že když si kněží tato apoštolova slova přisvojují, činí tak plným právem jako ti, na které přešla autorita apoštolů. Když tedy tyto legitimní služebníci vykonávají svou službu a hlásají evangelium národům, je to opravdu Kristus Vykupitel, který jejich prostřednictvím promlouvá a vyučuje. A jeho slovo je jistě živé a účinné jak živý a nekonečně mocný je On sám. To je tedy ona velmi mocná zbraň slova Božího již máme, dle apoštolského příkazu, šermovat při obraně evangelia. A tuto velmi mocnou zbraň potřebují především terciáři.

Jejich stav je totiž stavem evangelní dokonalosti a spravedlnosti. Svatost neboli spravedlnost, žije jenom z víry, neboť spravedlivý, říká svatý Pavel, žije z víry. A víra pak, jak to učí on sám (srv. Řím X, 17), pokud jde o to, čemu máme věřit, pochází ze slyšeného neboli z náboženského vyučování a to zase z evangelního kázání, to je ze slova Božího.

Ve světle této pravdy je zcela jasné jakou váhu mají terciáři a terciářky přikládat onomu článku *Řehole*, který jim ukládá měsíční setkání, kde mají naslouchat tomuto Božímu slovu a vyzbrojovat se jím.

Plné moudrosti a jasné je to, co o tomto článku píše kapucín P. Eugenio d'Oisy¹ ve svém *Duchovním direktáři františkánských terciářů*, a vysvětluje, jak logické jsou důsledky uvedených pravd.

Setkání třetího řádu, praví, připomínají důvěrná setkání prvotních křesťanů... Bez těchto setkání by sice se-rafínský institut byl stále vynikající, ale jak by mohl neztratit svou účinnost! František rád v přátelských rozhovorech vysvětloval svým učedníkům ve světě jejich povinnosti a předepsal, aby se jednou za měsíc scházeli v určeném kostele, aby naslouchali slovům svého direktora. Křesťanský život, františkánská svatost, nejsou nahodilými plody, ale výsledkem pečlivé péče. Navzdory kráse *Řehole* bude terciář slábnout, nebude-li podpírán slovem a příkladem. Setkání je tedy pro něj jistým způsobem nepostradatelné. Při něm se znovu naplňuje duchem svého povolání, tam nachází rady představených, nezbytné světlo k tomu, aby se správně zorientoval ve svém životě; tam se modlí horlivěji a pečlivým studiem *Řehole* si osvojuje, co žádá jeho po-

¹ Francouzský kapucín píšící pro terciáře.

volání. Měsíční setkání je mu odpočinkem v životě, dodává mu sílu a povzbuzuje ho.

Terciáři a terciářky, pokud chcete být syny a dcerami svatého Františka, nevynechávejte setkání, a to ani kvůli lenosti ani kvůli zbytečným výmluvám, ale spěchejte na ně jako k prameni svého posvěcení a své vytrvalosti.

Tyto legitimní důvody P. Eugenia d'Oisy můžeme podepsat, tak říkajíc, oběma rukama. Nejsou to totiž naše rady, ale je to apoštol Pavel, který nás vybízí, abychom používali především meč slova Božího, abychom bránili především v nás samotných věc Boží, jeho evangelium. A jaké důsledky z toho mají vyvodit pro sebe synové a dcery třetího řádu, to říká pravda sama.

br. L. M. Or. Min. Cap.

(Bollettino del Terz'Ordine Francescano, listopad 1908, 11-13)

Z italštiny přeložil br. Bonaventura Jiří Štivar OFMCap.

Poslání Třetího františkánského řádu (7)

Hlavními nepřáteli evangelia jsou duchové temnot. Ale evangelium není jen duchovní skutečností, tj. královstvím Božím, které je prostřednictvím víry a lásky v našich srdcích, ale je také skutečností, která je viditelná všem národům. A tímto evangeliem je katolická církev, která je skutečným živým a stálým evangeliem Božího Syna. Toto evangelium má velmi silného nepřítele, což je svět zlých, které vede satan. Třetí františkánský řád je povolán bránit věc Boží i proti těmto viditelným nepřítelům.

Až dosud jsme uvažovali o poslání tohoto Řádu hlavně ve vztahu k evangeliu jako k takovému, nakolik je totiž královstvím Božím v nás. Nyní se nám otevírá širší pohled.

Ale dříve než se dáme do této druhé části našeho malého a krátkého pojednání o poslání Třetího františkánského řádu, sama se nabízí úvaha o nejvyšších výhodách, které i nepřímou může třetí řád poskytovat církvi. Zvažujme pravdu o tom, co se chystáme říct.

Každý jednotlivý terciář jako takový je sám o sobě *výtečnou surovinou* – abychom použili průmyslový technický termín – pro církev, která z ní s pomocí jiných nezbytných přísad může vytvářet cenné bojovníky na poli katolicko-politickém a sociálním.

Tak zvanou *Katolickou akci* dnešní doba potřebuje ze dvou důvodů. Za prvé současná společnost směřuje nejvíce k více-méně parlamentnímu systému vlády a každá skupina občanů, ať už má jakékoliv ideály, za něž bojuje, chce být zastoupena mezi těmi, kdo mají v rukou veřejnou moc.

Za druhé současná společnost z velké části odpadla od Boha, pročež je potřeba ji znovu přivést k pravdě a ke spravedlnosti, a ta část občanů, která zůstala věrná církvi, by měla vystoupit a alespoň hledat, kdo by ji zastupoval mezi těmi, kdo vládou, alespoň podle obecných zákonů, kromě případů, kdy z velmi vážných důvodů církev Boží usoudí jinak. Je pravdou, že tito bojovníci na katolickém poli se obecně nemohou nepřítelům prezentovat v šatu, abych tak řekl katolickém, neboť musejí dělat to, co praví nejzákladnější zákony logiky, tj. usvědčovat nepřátele z omylu a vycházet přitom z principů, které oni sami považují za pravdivé; nicméně stále platí, že tito katolíci bojují za věc Boží. Tito bojující katolíci se proto mohou považovat za skutečně jsou nástroji církve. Bojující katolík tedy potřebuje dvě věci: za prvé být dobře zakotvený v evangeliu, za jehož věc bojuje; za druhé být přimknut k církvi, jejímž je vyslancem a již zastupuje.

Abychom se teď vrátili k našemu tématu, můžeme vskutku říct, že terciář, který je terciářem podle jména i podle skutků, představuje nejlepší materiál pro církev, aby z něj vytvořila hodnotného bojovníka na poli katolické akce. Terciář totiž slavnostně slibuje, že bude zachovávat přikázání Božího zákona a předpisy církve; za druhé je terciář úzce spojen s církvi, jelikož třetí řád je skutečným řeholním řádem, rozšířením prvního a druhého. Je velmi jasné proč terciář, vybavený dalšími nutnými předpoklady, je nanejvýš vhodný k tomu, aby se stal hodnotným bojovníkem na katolickém poli. A ze stejných důvodů je vhodný i k boji na poli sociálním.

Všem je dobře známo, jak je v naší době společnost rozjitřená především kvůli hroživé dělnické otázce. Hlavními důvody tohoto problému nejsou vědecké objevy přírodních sil aplikované v průmyslu, ale jsou to principy liberalismu a podobné omyly.

Socialismus je na vzestupu a slibuje, že tento problém vyřeší, navenek chce ekonomický blahobyt, ale výměnou za nechutnou nemorálnost, a tudíž nedělá nic jiného, než že přispívá ke zkáze lidstva. Církev Boží, která je povolána k tomu, aby vedla lidský rod ke spáse, má právo nebo spíše povinnost pomáhat lidské společnosti. Tudíž musí mít i na tomto poli někoho, kdo by ji zastupoval a bojoval za věc Boží. Zdá se, že také na tomto poli je terciář vhodný k tomu, aby byl hodnotným vojákem.

Kdo se chce přesvědčit o tom, co chceme říct, stačí, aby si vybavil onen výrok svatého evangelia, že moudrý člověk, když staví svůj dům, nepostaví ho na písku, ale na pevném základě, aby, až se rozpoutají bouře, nepřišlo všechno nazmar a neskončilo to v troskách. Nedávno došlo k událostem, které potvrzují tuto pravdu. Jistě by nezklamali společná očekávání a naděje ti, kdo se zdáli, že bojují pro věc Boží, kdyby měli pevnější základ, který by nebyl jen čistě vnější akcí.

Kdo bude věnovat pozornost těmto našim argumentům, uvidí, že náš článek je spíš určen direktorům třetího řádu než prostým vojákům; a to máme i v úmyslu. Ať je nám tedy dovoleno, abychom v lásce Kristově poprosili ctihodné pány faráře a ostatní direktory třetího řádu, do jejichž rukou se tento časopis dostane, aby zvážili pravdy a argumenty, které jsme předložili.

My nyní končíme tento článek a ještě jednou vyznáváme jak podivuhodný je Bůh v jeho služebníkovi Františkovi z Assisi. Třetí františkánský řád je Františkovou institucí; v tomto řádu on žije jako otec ve svých synech a dcerách; v nich morálně žije a stále působí ve prospěch lidstva. I tímto způsobem František napodobuje Krista, který byl včera, je i v této současnosti a bude na věky. Ohledně minulosti nám o tom svědčí historie; ohledně budoucnosti je zárukou nejvyšší síla a plodnost františkánských institutů a sdružení.

br. L. M. Or. Min. Cap.

(Bollettino del Terz'Ordine Franciscano, únor 1909, 83-85)

Z italštiny přeložil br. Bonaventura Jiří Štivar OFM Cap.

Poslání Třetího františkánského řádu (8)

V našem posledním článku o poslání Třetího františkánského řádu jsme viděli, jak jednotlivý terciář představuje vynikající surovinu pro to, aby se z něho stal hodnotný voják na sociálním a politickém poli. Dnes se zaměříme na celý řád jako na stav evangelní dokonalosti, která je dostupná každému věřícímu, a uvidíme, jak vznešenou obranou evangelia je zvláště v dnešní době.

Jednou se Kristus Vykupitel obrátil na své apoštoly těmito slovy: „Vy jste světlo světa a sůl země“ (MtV, 13). To se týkalo jejich budoucího poslání. Ale také chtěl, aby byli dokonalými kazateli, kteří káží a dělají to, co říkají, a proto hned dodal: „Vy musíte být světlem pravdy a solí moudrosti i svými skutky, aby lidé, kteří je vidí, chválili Boha.“

První způsob hlásání pravdy víry je právě ten apoštolů a jejich nástupců v kněžství. Ale druhý způsob hlásání evangelia svatostí života praktikováním evangelní dokonalosti, ano, ten je vlastní Třetímu františkánskému řádu.

Abychom ale lépe pochopili slova našeho Pána, musíme se zamyslet nad jednou psychologickou skutečností. Když člověk jedná jako člověk, tj. jak jedná a umí jednat, za tím je vždy světlo rozumu. Mezi intelektem a vůlí jsou podobné vazby, jaké, v příslušné míře, probíhají mezi viditelným světlem a okem. Když je oko zdravé, nemůže nic vidět, dokud mu světlo neukáže nějaké předměty. A oč jasnější bude světlo, tím zřetelněji oko uvidí. Tak i správnost spravedlnosti vůle a skutků předpokládá světlo pravdy intelligence. Když tedy v apoštolovi, v tom, koho poslal Bůh, bude zářit svatost života a bude zjevné jeho vnitřní přesvědčení víry, kterou hlásá, tehdy přirozeně lidská mysl, která uvažuje a postupuje od účinků k příčinám, vzdá chválu Bo-

hu, který je dárce veškerého dobra.

Terciáři a terciářky, vy jste zváni právě k tomuto velmi vznešenému apoštolátu, abyste hlásali evangelium, abyste bojovali za jeho věc tak, že budete žít podle svatosti vašeho stavu františkánských terciářů.

Přístupme k důkazům toho, co tvrdíme.

Třetí řád je řeholním řádem – přirozeně předpokládá další dva františkánské řády, a to mužů a žen. Třetí řád je rozšířením oněch dvou; i v něm, jako v těch dvou se slibuje evangelní dokonalost, ale je omezená na zachování přikázání Božího zákona a zákonů církve. Tedy třetí řád je vytvořen pro všechny druhy lidí. Každý křesťan může být terciářem. A právě proto je tak nesmírně krásný a nanejvýš užitečný pro věc evangelia, a to zvláště dnes.

Jaká je dnešní doba, to víme všichni. Zmíníme jen tu skutečnost, že odpad od Boha, od jeho církve, už dospěl až tak daleko, a to zvláště v latinských národech, že jen zmínit *svaté jméno Boha* v parlamentu, i kdyby to bylo uprostřed nejstrašnějších ran jeho spravedlnosti, která dopadá na města a kraje, by bylo považováno za zločin nebo alespoň za ničemnost.

K těmto událostem došlo nedávno – ještě v roce 1909. Podívejme se, jak se při jedné slavnostní události vyjádřila jeho svatost Pius X.: „Současná společnost dospěla do bodu, že neuznává Boha nejen v jeho dobrodružích, kterými jí žehná, ale ani v trestech, kterými jí šlehá. V trestech, na které se pohlíží jako na nevyhnutelné přírodní jevy. Takže Bůh už nikdy více při shromážděních a v parlamentech, jelikož se stydí ho zmínit. Bůh už nikdy více ve školách, než jen aby se mu vysmívali a nadávali mu. Bůh už nikdy více v sekularizovaných rodinách. Zkrátka nikdy více Bůh ve společnosti, která poté co opustila kolébku, už nepotřebuje učitele. A tak je tu mládež s tak zvanou svobodou myšlení a se svědomím vychovávaným k ateismu, nestoudný tisk, který se shání po masakrech a neštěstích, i umění, které se stalo nástrojem zkázy. Vysmívají se těm, kdo se snaží zachovávat Boží zákony, které považují za zbytky pověr a nevědomosti. Posmívají se služebníkům Božím a brání jim dokonce i v dobročinnosti. A nakonec je sektářskou převládající mocí pronásledováno i náboženství v útočištích, které mu ještě zůstaly, to je v kostelích“ (viz *Acta Apostolicae Sedis*, die I.II. Pag. 225). To jsou slova svatého papeže.

Uprostřed takového odpadu společnosti naší doby, lze snadno pochopit nejvyšší důležitost třetího řádu. Jeho zakladatel František měl v úmyslu rozšířit svatost kláštera na všechny syny a dcery světa, a Bůh poželhal dílu svého nejvěrnějšího služebníka a dal, že se třetí řád rozšířil všude co do místa i času, a to už od jeho počátku. To jsou historické události, které není třeba dokazovat. Třetí řád se i v naší době rozprostírá po celé zemi a jsou v něm všechny druhy lidí: patří do něj chudí, staří, ale také dělníci, mladí, pánové, kapitalisté i princezny. A zde je nutno plnit povinnosti věřících nejen ve vlastní rodině, ale také na veřejnosti, před očima všech. Přijímat svátosti, účastnit se měsíčních setkání i veřejných procesí, kdy na hrudi nosí františkánský znak dvou rukou – Kristovy a Františkovy, které nesou kříž – to jsou demonstrace víry, které uchvacují. To, co říkáme, jsou aktuální události.

Je přirozeným zákonem, že jeden protiklad tváří v tvář druhému vyniká ještě více: bílá, která je potvrzením všech barev, ještě více září před černou, která je jejím úplným opakem. Tak na jedné straně téměř obecný odpad, na druhé pak terciáři a terciářky, kteří jak by se lidově řeklo, nejsou ani kněží ani řeholníci ani mnišky, a přesto se prosazují svým chováním nejen jako věřící, ale jako ti, kteří navíc slibují, že budou následovat svatost evangelní dokonalosti. Kdo by tedy mohl popírat, že Třetí františkánský řád je skutečnou obranou evangelia? Apoštol Pavel vydal svědectví o sobě, že byl dán za světlo národům a ke spáse lidí. Synové a dcery třetího řádu si mohou do jisté míry plným právem přisvojit slova apoštolova, protože skutečně milost jejich povolání do třetího řádu znamená reprezentovat evangelní dokonalost ve všech situacích občanské společnosti.

br. L. M. Or. Min. Cap.

(Bollettino del Terz'Ordine Franciscano, duben 1909, 124-126)

Z italštiny přeložil br. Bonaventura Jiří Štivar OFM Cap.

Omluva

Redakce se tímto velice omlouvá sv. Leopoldu Mandičovi i všem pozorným čtenářům. Nedorozuměním se v předchozích dvou číslech Letitie objevila v úvodní větě pojednání sv. Leopolda Mandiče informace, že pojednání má celkem devět částí. Správně, jak je už napraveno v tomto čísle, je částí celkem jedenáct. Věřím, že sv. Leopold se jako správný františkán shůry shovívavě usmívá. A čtenáři doufám prominou, že tento velmi zajímavý text bude ve skutečnosti o dvě části delší.

Okénko otázek a odpovědí

Otázka:

Jsou v radě některé služby, které by neměl jeden člen zastávat současně?

Odpověď:

V radě MBS je pět služeb, do kterých jsou členové MBS voleni. Je to služba ministra, zástupce ministra, sekretáře, pokladníka a formátora. Podle potřeb jednotlivých bratrských společenství se mohou přidat další služby. Z toho vyplývá, že rada by měla mít nejméně pět členů. U malých společenství to může být problém. Generální konstituce umožňují slučitelnost služeb u člena rady tak, že v čl. 82 vyjmenovávají neslučitelné služby, tj. služby, které nemůže člen rady vykonávat současně. Neslučitelné jsou:

1. Služba ministra na dvou různých úrovních.
2. Služby ministra, zástupce ministra, sekretáře a pokladníka na téže úrovni.

Vzhledem k tomu je zřejmé, že členové rady vykonávající jednotlivé služby uvedené v bodě 2., mohou být na své úrovni při své službě dále zvoleni pouze do služby formátora (samozřejmě jen jeden z nich).

Odpověď zpracoval:

Václav Němec OFS

**Vážení a milí bratři sestry,
neostýchejte se podělit s ostatními čtenáři o vaše vzpomínky na bratra
Česlava a na další výrazné postavy naší spirituality!**

Těší se na ně vaše redakce.

Služebník věrný Jenda Dobrovolský

(řeholním jménem Jan Křtitel, narozen 14.4.1932, profesi složil v r. 1979, zemřel 11.6.2012)

Poznal jsem ho začátkem 70. let minulého století jako organizátora ekumenických setkávání v Uhříněvsi. Já jsem se (ve svých 21 letech) teprve „rozkoukával“ po českých náboženských poměrech, on – skoro o dvacet let starší – naopak měl už za sebou léta aktivního působení jak mezi katolíky (jezdíval na „spanilé jízdy“ spolu s Arturem Pavelkou a Jaroslavem Procházkou), tak na poli ekumeny, což souviselo s tím, že jeho manželka Alena byla dcerou uhříněvského evangelického faráře Petříka, který navíc pocházel z pravoslavného prostředí. Už tehdy mě zaujal svou bezprostřední otevřeností pro druhé a nefalšovaným západem pro „věc Kristovu“. Teprve posléze jsem poznával, že toto všechno je spojené s životem, který by se klidně mohl jmenovat „příběh jóbovský“. Nebyla žádná důležitá rovina lidského života, v níž by se mu vyhnulo utrpení. To nejbolestivější začalo po narození syna Marka, který byl postižený. Možná odsud pocházel celoživotní konflikt s Bohem, do něhož se dostala jeho manželka, navíc sužovaná stupňující se psychickou nemocí.

Při kázání na jeho pohřbu zaznělo, že byl tak trochu „velkým dítětem“ – pro to svoje neutuchající nadšení a odvahu pouštět se do zdánlivě beznadějných záležitostí a předem prohraných bitev. Skutečně nevynikal velkou praktičností – ale možná i proto ho občas Bůh dokázal použít k řešení záležitostí velmi praktických. Například když jednou koncem 70. let kvůli své dceři Veronice zabrousil na setkání našeho krčského společenství na „Habrovku“ (kostelík sv. Františka z Assisi v Praze-Krči), všiml si, že mezi námi je i jedno děvče, které zahlédl při svém výslechu v Bartolomějské, jak se družně baví s nějakým vyšetřovatelem StB. Pomohl nám tak odhalit agentku StB, kterou mezi nás tehdejší tajná policie nasadila. Nebo přes jeho maminku (obdivuhodnou do pozdního stáří) do naší země přicházely publikace z římské Křesťanské akademie, po kterých byla mezi námi veliká shánka. A Jenda byl velmi spolehlivým distributorem na ta „správná místa“.

Když jsem se s ním pak koncem let 80. setkal, po roce od vstupu do SFRŽ na svých prvních „františkánských“ duchovních cvičeních, která nám pravidelně dával P. Alois Moc, začala poslední etapa naší společné cesty. Brzy po jejím začátku se Jenda těžce zranil při své práci na soše československé státnosti v Bratislavě. I to bylo vlastně symbolické, protože záhy tato naše společná státnost vzala za své. A Jenda – neustálý „stavitel mostů“ – si v souvislosti se snahami o její udržení odnesl doživotní postižení. Čím byl starší, tím víc kladl důraz na několik málo skutečností – takové „jedno potřebné“ jeho života: vidět přes všechny mraky slunce Božího působení, smysl pro ty, kteří jsou odstrkovaní, na okraji. Schopnost čerpat z bohatství 2. vatikánského koncilu. A hlavně – zbavit se strachu. U něj, který měl k němu spoustu důvodů, to znělo zvláště přesvědčivě. Teď, když vidí „tváří v tvář“ svého Pána, může jistě i pro nás, kteří zatím „vidíme jen jako v zrcadle, jen v hádance“, zprostředkovat něco z této neokázalé, františkánské odvahy Božích dětí.

Jiří Zajíc

Muž usilující o jednotu církve Kristovy

Moje první i poslední vzpomínka na Honzu Dobrovolského je spojena s návštěvou v nemocnici, kde zrovna byl. Ta první je stará asi 30 let, z doby, kdy jsem se připravoval na vstup do SFR. Bratr Jenda Šimek mne vzal s sebou na tu návštěvu do říčanské nemocnice, a jakoby mimochodem mne zaučoval ve františkánském pojetí „nemocné navštěvovati“, nejlépe ve dvojici. Honza a Jenda se rovnou pustili do zaujaté debaty Kristových učedníků; o nemoci padlo jen pár slov. Ta druhá už je z doby, kdy Honza byl na cestě k věčnosti; mluvit jsem mohl jen s jeho dcerou a to o sestřičce smrti...

To čtvrtstoletí naší známosti bylo spojeno především s cestami na společná setkání místního společenství na Spořilově. Honza bydlel v Uhříněvsi a já jezdil na kole do Kostelce nad Černými lesy na chalupu. Tam jsem už pár let víc doma než v Praze, takže kolem stanice „Picassova“ jezdím vždy, když jedu do a z Prahy. Díky tomu je Honza zřejmě z těch našich bratří a sester na věčnosti, na kterého nejčastěji vzpomenu v modlitbě. Poznávacím znamením je mi však spíš evangelický farní kostel, kam mne Honza jednou vzal s sebou. Vichřice zrovna polámala dva vysoké jehličnany, které kdysi vysadili bratři evangelíci po stranách svého kostela; teď bylo nutné je porazit. Honza sdílel ten smutek i tu starost s přítomnými „odloučenými bratry“ tak silně, že jsem měl dojem, jakoby byl jedním z nich. A on také byl jedním z nich: tím, že se oženil s dcerou místního faráře, jaksi si bral za svou i její církev.

Skoro při každém setkání se Honza neopominul zmínit o starostech s manželkou; nedokázal jsem rozeznat, jaký podíl na tomto „kříži“ mělo onemocnění jeho ženy a jakou váhu mohly mít skutečné rozdíly v chápání zbožnosti nás katolíků a těch věřících, kteří se nejsou zvyklí obracet ve svých modlitbách ani k Matce Boží, natož ke svatým. Když jde o vztahy s těmi nejbližšími, mohou tyto zdánlivě jen teologické rozdíly nabývat často i bolestné podoby zranění. Nejbolestnější je patrně rozdělení v samotné bohoslužbě a chápání proměňování chleba a vína v Tělo a Krev Páně, kdy se manžel a manželka- po kterých sám Bůh žádá, aby se stali jednou duší a jedním tělem- nemohou podílet na společném přijímání. Nicméně Honza zůstával zaníceným dělníkem na Kristově vinici, který stále usiloval o jednotu nás, křesťanů. Při přestupování z metra na autobus na stanici Háje mi Honza několikrát vyprávěl o letech společných ekumenických setkání a modliteb za postavení kostela pro Jižní město, a od zastávky jsme přitom mohli pozorovat výsledek těchto modliteb: komunitní centrum Matky Terezy. Na našich františkánských setkáních se Honza často a nadšeně vracel k ekumenickým setkáním, a aniž si toho byl asi vědom, přejímal i některé slovní obraty používané v jazyce a kultuře bratří evangelíků, kteří „se otevřeli“ Kristu a přítomným se svými vyznáními.

Honza Dobrovolský byl mužem jednoty církve, a to i ve „vnitřní ekuméně“ uvnitř katolické církve, tedy ve spiritualitách a hnutích v rámci katolicismu. Ne snad že by to bylo na úkor jeho vlastní františkánské spirituality, ale on ve svém nadšení pro jednotu jakoby chtěl mířit i dál a výš. A tak se ukázalo, že při posledním rozloučení s Honzou u sv. Ignáce v Praze, kněz- jezuita se teprve při této příležitosti dozvídal o Honzově františkánství: on ho znal jako jednoho z pravidelných a aktivních farníků svěřených bratřím jezuitům. Podobně by se zádušní mše svatá bývala mohla konat i v Komunitním centru Háje, a bratři a sestry z hnutí Fokoláre by Honzu brali jako svého. Těžko být doma prorokem, a tak nevím, jak daleko se Honza dostal se svým nadšením pro jednotu v církvi v jeho vlastní rodině. Co je ale jisté, to je skutečnost, že pozůstalí se postarali o poslední rozloučení s Honzou tak, jak by si to byl on přál, tedy obřadem v katolickém ritu. A poté pokračovali rozloučením v Uhříněvsi, v evangelické farnosti, do které se Honza jaksi přiřizil, a která ho „adoptovala“.

Sv. František sloužil u jiných pro jiné, ne u sebe a pro sebe. Dnes je doba sebeukřižování, sebeobětování. Vše přijímat jako kříž, dobrovolně a s láskou. Mít odvahu přijmout kříž i to, co je ukřižovanější. Jen křížem se vstupuje do světa milosti. To jsou myšlenky otce Urbana, které mne napadají při vzpomínce na duchovní odkaz po bratru Janu Dobrovolském.